

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาศักยภาพและคุณภาพของคนในชาติ เนื่องจากความรู้หรือข้อมูลข่าวสารกว่าร้อยละ 80 มาจากการอ่าน ทำให้เกิดการถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวัฒนธรรม ทำให้สมรรถนะในการเรียนรู้พัฒนาขึ้น สามารถรองรับความเปลี่ยนแปลงและมีความเข้มแข็งต่อภาวะการณ์แข่งขันอย่างรุนแรงในปัจจุบัน (สุพัตรา มาศดิตถ์, 2552, หน้า 1) การอ่านคือการหาความรู้ความเข้าใจเพิ่มพูนการพัฒนาตนเองเพื่อให้สามารถก้าวทันโลก โดยเฉพาะในยุคโลกาภิวัตน์ที่การสื่อสารก้าวไปอย่างรวดเร็ว หากบุคคลใดไม่สนใจการอ่านบุคคลนั้นก็จะเป็นคนล้าหลังและไม่สามารถจะเป็นพลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ ในทางตรงกันข้ามหากบุคคลใดสนใจการอ่าน บุคคลนั้นก็ย่อมพัฒนาตนเองให้ประสบความสำเร็จในการดำรงชีวิต มีความสุขความเจริญและสามารถเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรืองทัดเทียมประเทศอื่น (กุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ, 2552, หน้า 5-6, อ้างถึงใน วาสนา บุญสม, 2555, หน้า 1) ด้วยความสำคัญดังกล่าวแล้ว คณะรัฐมนตรีจึงมีมติประกาศให้ปี 2552-2561 เป็นทศวรรษแห่งการอ่าน พร้อมประกาศให้วันที่ 2 เมษายน ของทุกปี ซึ่งเป็นวันพระราชสมภพสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นวันรักการอ่าน และกำหนดให้มีคณะกรรมการส่งเสริมการอ่านเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยจะเป็นกลไกขับเคลื่อนส่งเสริมการอ่านให้เกิดความเป็นรูปธรรม (อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ, 2552, หน้า 9)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2545 ได้กำหนดให้การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้ เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม ให้สังคมเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดสาระ และมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเกณฑ์ในการกำหนดคุณภาพผู้เรียนเมื่อเรียนจบการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน (12 ปี) เพื่อพัฒนาคนให้มีความสมดุล ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และเป็นปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ ตลอดชีวิต เป็นพลเมืองดีของชาติ โดยยึดหลักการบริหารจัดการที่เน้นคุณภาพ ประสิทธิภาพและความเสมอภาค ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยยึดหลักผู้เรียนสำคัญ ที่สุดทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนา ตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพให้ความสำคัญต่อการเรียนรู้เกี่ยวกับความรู้ทักษะทางด้าน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและทักษะด้านคณิตศาสตร์และด้านภาษาเน้นการใช้ภาษาไทย อย่างถูกต้องทั้งด้านการฟัง พูด อ่านและเขียนโดยเฉพาะด้านการอ่าน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 1-3)

การเรียนการสอนภาษาไทยในปัจจุบันประสบปัญหาทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนหรือผู้เรียนในทุกระดับชั้น โดยเฉพาะในระดับมัธยมศึกษา นักเรียนส่วนใหญ่ยังไม่สามารถอ่านเชิงวิเคราะห์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้จากสถิติ การประเมินสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ได้พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ยังขาดการอ่านเชิงวิเคราะห์ซึ่งนับเป็นปัญหาการจัดการเรียนการสอนในอันดับแรก ดังที่วาสนา บุญสม (2555, หน้า 1) กล่าวว่าการศึกษาไทยเข้าขั้นวิกฤต ทั้งที่การศึกษาถือว่าเป็นเครื่องมือ พัฒนาคน แทนที่จะพัฒนาคนไทยให้มีคุณภาพ แต่ว่าขณะนี้กลับตกต่ำอย่างมาก เพราะตั้งแต่ประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เพื่อที่จะพัฒนาคน ไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข กระทั่งทุกวันนี้ นอกจากไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์นี้แล้ว ยังมีปัญหาอย่างหนักทั้งด้านโอกาสและคุณภาพ ด้านโอกาสทางการศึกษา ความยากจนของครอบครัว ประชากรร้อยละ 81.8 อาศัยใน ชนบท ร้อยละ 90 มีอาชีพเกษตรกร ยากจน ขาดแคลนอาหาร ด้อยการศึกษา เด็กวัยเรียน ต้องช่วยพ่อแม่ทำงานหาเงิน ทำให้ขาดโอกาสและผลสัมฤทธิ์ตกต่ำ มีโอกาสเข้ารับ การศึกษาประมาณ 10 ล้านคน ผู้ด้อยโอกาสอีกกว่า 13.8 ล้านคน ความตกต่ำของคะแนน เฉลี่ยของทั้งประเทศอยู่ที่เด็กนักเรียนอ่อนภาษาไทย ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลการศึกษา ของ PISA (Programmer for International Students Assessment) พบว่าเด็กไทยร้อยละ 74 อ่านภาษาไทยไม่รู้เรื่อง วิเคราะห์ความหมายไม่ถูก และใช้ภาษาให้เป็นประโยชน์ในการเรียน วิชาอื่น ๆ ไม่ได้ การจัดการศึกษาที่ต่างคนต่างผลิตทำให้การผลิตนักเรียน และนักศึกษา

ยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ และตลาดแรงงาน เพราะการจัดการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน อาชีวศึกษาและอุดมศึกษาไม่มีความเชื่อมต่อกัน

จากผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนอากาศอำนวย
ศึกษา (2556, หน้า 7) ปัญหาที่สำคัญในการอ่านของนักเรียนคือ อ่านแล้วจับใจความ
สำคัญไม่ได้ ไม่สามารถสรุปประเด็นได้ ไม่สามารถแยกความรู้ ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น
ไม่สามารถแยกใจความสำคัญกับใจความรองได้ ทำให้ไม่ได้รับประโยชน์จากการอ่าน
เท่าที่ควร ทั้งยังเป็นปัญหาอุปสรรคต่อการเรียนรู้และการศึกษาวิชาต่าง ๆ ด้วยและจาก
การที่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดคุณภาพของนักเรียน
ด้านความเข้าใจในการอ่านไว้ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ไว้ว่า การจับใจความสำคัญและ
รายละเอียดของสิ่งที่อ่าน แสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน อ่านแล้วจับ
ประเด็นสำคัญ แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น วิเคราะห์ความดีความ สรูปความได้ ซึ่ง
นักเรียนจะมีคุณภาพดังกล่าวได้ ต้องมีความสามารถในการอ่านจับใจความและเข้าใจ
เรื่องราวต่าง ๆ จากการอ่านได้เป็นอย่างดี โดยครูผู้สอนควรจัดการเรียนการสอนที่
หลากหลาย เพื่อให้ให้นักเรียนได้มีทักษะในการอ่านโดยเฉพาะในการวิเคราะห์เรื่องที่อ่าน
ดังนั้น ครูควรส่งเสริมให้นักเรียนได้รับการพัฒนาทักษะด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ เพราะ
การอ่านเชิงวิเคราะห์ เป็นการอ่านที่ฝึกให้ผู้อ่านรู้จักใช้ความคิดสติปัญญา และความรอบรู้
จับประเด็นสำคัญ แยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น วิเคราะห์ความ ดีความ สรูปความต่อ
สิ่งที่อ่านได้ การฝึกแสดงความคิดเห็นจะช่วยให้ผู้อ่านรู้จักคิดเป็นมีความรู้กว้างขวางและ
เป็นการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถในการใช้ทักษะทางปัญญา เพื่อแสดงออกมาเป็น
ความคิดเห็นของตนเอง การถ่ายทอดความคิดเห็นของตนเองออกมาได้นั้นจำเป็นต้อง
แสวงหาความรู้ต่าง ๆ เพื่อนำมาเปรียบเทียบและนำไปพัฒนาความสามารถของตนเอง
ให้ประสบความสำเร็จในการทำงานและในชีวิตครอบครัว (กรมวิชาการ, 2544, หน้า 9-16)

จากผลการประเมินชี้ให้เห็นว่าการศึกษาไทยเข้าขั้นวิกฤติแทบทุกระดับชั้น
เด็กไทยโดยเฉลี่ยยังมีทักษะในการคิดวิเคราะห์และแยกแยะข้อมูลต่ำมาก ไม่ว่าจะดูจาก
การสังเกตพฤติกรรมของเด็กกับผลสอบในประเทศอย่าง O-NET ของสถาบันทดสอบทาง
การศึกษาแห่งชาติ และโครงการประเมินผลนักเรียนนานาชาติเช่น PISA ขององค์การความ
ร่วมมือและพัฒนาทางเศรษฐกิจ (OECD) ก็ตามผลการสอบ PISA ซึ่งวัด “ความสามารถ
อ่านออกเขียนได้” (Literacy) ในวิชาที่จัดว่าเป็นหัวใจของการเรียนรู้ตลอดชีวิตสามวิชา
ได้แก่ การอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนไทยทั่วประเทศ ในปี พ.ศ. 2554
พบว่า นักเรียนไทยมีทักษะในการอ่านที่น่าเป็นห่วงอย่างยิ่ง กล่าวคือ ประมาณร้อยละ 42.8

มีทักษะในการอ่านอยู่เพียงระดับ 1 และต่ำกว่า (ระดับนี้คือแค่อ่านออก จับใจความไม่เป็น) และนักเรียนประมาณอีกร้อยละ 37 มีการอ่านถึงระดับสอง (จับใจความได้ก็ต่อเมื่อเนื้อหาที่อ่านค่อนข้างตรงไปตรงมาเท่านั้น) พูดอีกอย่างคือ นักเรียนของไทยประมาณร้อยละ 80 (สี่ในห้าคน) มีทักษะการอ่านสูงสุดอยู่เพียงระดับสองเท่านั้น ตัวเลขนี้นอกจากจะต่ำมากแล้วยังลดลงจากผลการประเมิน PISA ปี 2546 (ศกสวรรณ นภาพร, 2554, หน้า 1)

ชุดกิจกรรมการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ เป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติด้วยตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ช่วยฝึกให้นักเรียนรู้จักแยกแยะข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น สรุปประเด็นจากเรื่องที่อ่าน การใช้ชุดกิจกรรมจะช่วยฝึกและเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ให้ดีขึ้น ยังตอบสนองต่อเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล มีการวัดผลและประเมินผลการอ่านเชิงวิเคราะห์ อันจะส่งผลถึงการพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ เกิดแนวคิดที่ถูกต้อง และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างสมเหตุสมผล ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเปียเจต์ (Piaget) ที่เชื่อว่าทุกคนจะมีพัฒนาการตามลำดับขั้นจากการปฏิสัมพันธ์และประสบการณ์กับสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ แนวคิดของ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2546, หน้า 55) เกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างบุคคล ที่พยายามจัดให้สนองต่อสภาพความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน จัดการศึกษาที่ให้อิสระในการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยตนเองตามอัตราความสามารถของแต่ละบุคคล การเปลี่ยนจากครูเป็นศูนย์กลางมาเป็นนักเรียนเป็นสำคัญ การจัดระบบการผลิตและใช้อุปกรณ์การสอนในรูปแบบสื่อประสม โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยครูสอนมาเป็นช่วยนักเรียน สร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน นักเรียนกับสภาพแวดล้อม โดยนำสื่อการสอนและกระบวนการกลุ่มมาใช้ในการประกอบกิจกรรมร่วมกันของผู้เรียน ชุดกิจกรรมเป็นสื่อการเรียนที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาการเรียนและให้ประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น ทำให้ผู้เรียนได้มีการศึกษาเรียนรู้ได้ด้วยการปฏิบัติด้วยตนเอง และฝึกให้นักเรียนมีความรับผิดชอบมากขึ้น ชุดกิจกรรมฝึกการอ่านเชิงวิเคราะห์ จึงเป็นเครื่องมือที่มีความเหมาะสมกับการนำมาใช้ฝึกการอ่านเชิงวิเคราะห์เพราะจะช่วยทำให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ดีขึ้น ชำนาญมากขึ้นอันจะนำไปสู่ทักษะการอ่านที่สูงขึ้นในอนาคต สมจิต สวธน์ไพบูลย์ (2535, หน้า 39 ; อ้างถึงใน พิมพิมล แสนวนาม, 2553, หน้า 60) ชุดกิจกรรมช่วยให้นักเรียนเรียนด้วยตนเองตามอัตรา ตามความสามารถของแต่ละคน ช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนครู ช่วยเสนอซ่อมเสริมให้นักเรียนที่เรียนไม่ทัน ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการอ่าน ช่วยไม่ให้เกิดความเบื่อหน่ายจากการเรียนที่ครูต้องทบทวนซ้ำซาก

สนองความแตกต่างระหว่างบุคคล Petty (1968, pp.469–476 ; อ้างถึงใน พิมพ์มล แสนนาม, 2553, หน้า 61)

จากข้อมูลดังกล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสนใจที่จะจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน และการวิเคราะห์ได้พร้อมๆ กัน ผู้วิจัยจึงได้พัฒนาชุดกิจกรรมฝึกทักษะการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่สามารถตอบสนองความต้องการที่จะพัฒนาทักษะการอ่าน และการวิเคราะห์ของนักเรียน ซึ่งนักเรียนสามารถฝึกได้ง่ายๆ ด้วยตนเองโดยชุดกิจกรรมฝึกทักษะการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ จะเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการแสวงหาความรู้ของนักเรียน ในการรับสารด้วยการอ่านจากสื่อต่างๆ สามารถจับใจความได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้องครบถ้วน และสามารถเลือกอ่านข้อมูลที่มีเป็นจำนวนมากอย่างชาญฉลาด อีกทั้งครู ยังสามารถนำการจัดกิจกรรมการอ่านเชิงวิเคราะห์มาประยุกต์ในการเรียนการสอนภายในห้องเรียน หรือเสริมจากการเรียนการสอนในช่วงโม่งปกติ โดยครูจะคอยให้คำแนะนำ คอยดูแลภายในเวลาที่นักเรียนทำกิจกรรมเท่านั้น พร้อมทั้งบันทึกการพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน ครูก็จะทราบถึงความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนอยู่ในระดับใด ก็จะสามารถแก้ไขทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ได้ดีขึ้น

ปัญหาของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดปัญหาของการวิจัยไว้ ดังต่อไปนี้

1. ชุดกิจกรรมการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 หรือไม่
2. ความสามารถในการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ สูงกว่าก่อนเรียนหรือไม่
3. ความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อยู่ในระดับใด

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยไว้ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของ ชุดกิจกรรมการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

สมมติฐานของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานของการวิจัยไว้ ดังต่อไปนี้

1. ชุดกิจกรรมการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่พัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. นักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความสามารถในการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
3. นักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากขึ้นไป

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดความสำคัญของการวิจัยไว้ ดังต่อไปนี้

1. ได้ชุดกิจกรรมการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่สามารถนำไปใช้พัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. เป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน ซึ่งจะส่งเสริมให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. เป็นแนวทางสำหรับครูในการพัฒนาชุดกิจกรรมการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนในระดับชั้นอื่น ๆ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอากาศอำนวยศึกษา อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 9 ห้องเรียน รวม 315 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนอากาศอำนวยศึกษา อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 42 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม ซึ่งโรงเรียนอากาศอำนวยศึกษา มีการจัดชั้นเรียนแบบผลการเรียนรู้ และคุณลักษณะของนักเรียนในแต่ละห้องมีคุณลักษณะคล้ายคลึงกัน

2. ตัวแปร

2.1 ตัวแปรอิสระ คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2.2 ตัวแปรตาม คือ

2.2.1 ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2.2.2 ความสามารถในการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์

2.2.3 ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3. เนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการฝึกความสามารถในการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์อยู่ในรายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนอากาศอำนวยศึกษา และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นเนื้อหาในหนังสือเรียนวิชาภาษาไทยพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ และแหล่งเรียนรู้อื่น เช่น หนังสือพิมพ์ บทความ

4. ระยะเวลา

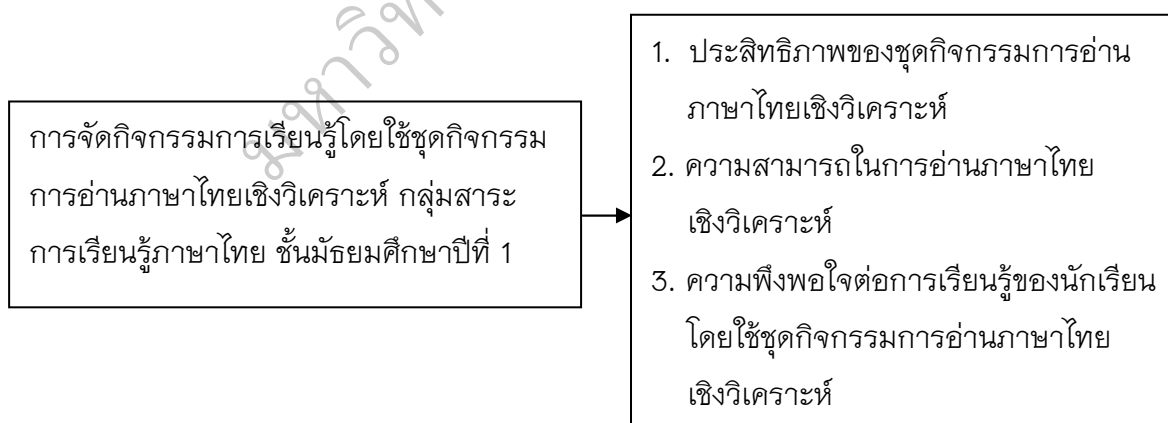
ระยะเวลาที่ใช้ชุดกิจกรรมการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ใช้เวลาทั้งสิ้น 14 ชั่วโมง ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 ไม่รวมการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยไว้ ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิตยาคัพทท์เฉพาะ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดนิตยาคัพทท์เฉพาะเพื่อใช้ในการวิจัยไว้ ดังนี้

1. การอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง การอ่านที่ผู้อ่านต้องใช้ความสามารถในการอ่านเพื่อให้สามารถวิเคราะห์ข้อมูล แยกแยะจากเรื่องที่อ่าน เพื่อหาข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็นหรือข้อสรุปที่ถูกต้องเกี่ยวกับเรื่องนั้น การค้นหาความจริง การจำแนก แยกแยะ ประกอบด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา การวิเคราะห์เปรียบเทียบ และการวิเคราะห์ ความสัมพันธ์เชิงเหตุผล

2. ชุดกิจกรรมการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หมายถึง สื่อการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อฝึกความสามารถในการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ให้นักเรียน มีลักษณะเป็นกิจกรรมให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ ประกอบไปด้วย 2 ส่วน คือ

2.1 ชุดกิจกรรมการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สำหรับนักเรียน จำนวน 7 ชุด ดังนี้

- 2.1.1 ชุดที่ 1 การอ่านคิดวิเคราะห์ข่าว
- 2.1.2 ชุดที่ 2 การอ่านคิดวิเคราะห์บทความ
- 2.1.3 ชุดที่ 3 การอ่านคิดวิเคราะห์นิทาน
- 2.1.4 ชุดที่ 4 การอ่านคิดวิเคราะห์บทเพลง
- 2.1.5 ชุดที่ 5 การอ่านคิดวิเคราะห์บทร้อยกรอง
- 2.1.6 ชุดที่ 6 การอ่านคิดวิเคราะห์สารคดี
- 2.1.7 ชุดที่ 7 การอ่านคิดวิเคราะห์สุภาษิต

2.2 คู่มือประกอบการใช้ชุดกิจกรรมการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หมายถึง แนวทางการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ ซึ่งมีองค์ประกอบดังนี้

- 2.2.1 คำแนะนำสำหรับครู
- 2.2.2 กิจกรรมการเรียนรู้
- 2.2.3 กระบวนการประเมินผล
- 2.2.4 บทบาทครู
- 2.2.5 บทบาทนักเรียน

2.2.6 โครงการสอน

2.2.7 แผนการจัดการเรียนรู้

2.2.8 แบบเฉลย

4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการอ่านภาษาไทย
เชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หมายถึง วิธีการหรือ
แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อนำนักเรียนไปสู่จุดประสงค์การเรียนรู้ โดยใช้
ชุดกิจกรรมการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งประกอบด้วย 3 ชั้น ดังนี้

4.1 ชั้นนำ เป็นการจัดกิจกรรมที่เน้นกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ
มีความพร้อมที่จะเรียนรู้ โดยใช้วิธีการและสื่อที่หลากหลายประกอบการใช้คำถาม
กระตุ้นซักถาม ทบทวนหรือแสดงความคิดเห็นให้ ผู้เรียนนำประสบการณ์เดิมมาเชื่อมโยง
กับประสบการณ์ใหม่

4.2 ชั้นสอน ลักษณะกิจกรรมมุ่งให้ผู้เรียนมีบทบาทและมีส่วนร่วม
ในกิจกรรมการเรียนรู้มากที่สุด ให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ร่วมแสดงออกด้วยการ
ตั้งคำถาม ตอบคำถาม โดยออกแบบ กรอบของความคิด ในขั้นตอนนี้จึงจำเป็นต้อง
มีการร่วมกันวิเคราะห์ เพื่อให้ได้ความจริง ข้อเท็จจริง หรือคำตอบที่ต้องการ โดยกิจกรรม
ฝึกทักษะการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ ใช้เทคนิคในการดำเนินกิจกรรม ดังนี้

4.2.1 เทคนิคผังความคิด

4.2.2 เทคนิคผังก้างปลา

4.2.3 เทคนิคผังใยแมงมุม

4.2.4 เทคนิคคำถาม 5W 1H

4.2.5 เทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ

4.3 ชั้นสรุป เป็นการสรุปผลการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
ผู้สอนให้โอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม โดยร่วมกันสรุปความรู้ ภาพรวมของเรื่องที่เรียน
หรือสรุปสาระสำคัญของบทเรียน โดยนำความรู้ที่ได้มาทั้งหมดมานำเสนอแลกเปลี่ยน
เรียนรู้ร่วมกันสรุปข้อค้นพบ หรือสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ใหม่

5. ความสามารถทางการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ หมายถึง การอ่านที่ผู้อ่านสามารถจำแนก แยกแยะ องค์ประกอบต่าง ๆ จากเรื่องที่อ่านและหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้นเพื่อค้นหาสภาพความเป็นจริงหรือสิ่งสำคัญของสิ่งที่กำหนดให้ ทั้งนี้เป็นไปตามสาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่านโดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นข้อสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ

6. ความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หมายถึง ความคิดเห็น ความรู้สึกในเชิงบวกของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งสามารถวัดได้จากแบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ

7. ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หมายถึง คุณภาพของชุดกิจกรรมการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่นักเรียนสามารถทำคะแนนได้ตามเกณฑ์ 80/80 โดยพิจารณาจากคะแนน 2 ส่วน ดังนี้

80 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละของคะแนนจากการทำแบบทดสอบย่อยในชุดกิจกรรมการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทั้ง 7 ชุด ของนักเรียนทุกคน

80 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละของคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนทุกคน